

**Kultūras ministrijas
Mediju politikas konsultatīvās padomes sēde
Protokols Nr.5**

Rīga, 2026. gada 8. maijs.
Klātienē un attālināti MS Teams.
Sēde sākas plkst. 14:00.

Sēdi vada: **Zane Vāgnere**, Kultūras ministrijas Valsts sekretāra vietniece
starptautisko lietu, integrācijas un mediju jautājumos.

Piedalās:
Padomes locekļi:

Anda Rožukalne, Rīgas Stradiņa universitātes Sociālo zinātņu
fakultātes profesore, vadošā pētniece;
Baiba Liepiņa, biedrības “Latvijas Reklāmas asociācija” valdes
priekšsēdētāja;
Sabīne Sīle, nodibinājuma “Ilgspējas fonds” (Media Hub Rīga)
vadītāja;
Gunta Sloga, biedrības “Baltijas Mediju izcilības centrs”
izpilddirektore;
Ilze Pelša, biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” pārstāve;
Guntars Kļavinskis, biedrības “Latvijas Preses izdevēju asociācija”
valdes priekšsēdētāja vietnieks;
Edgars Spuravs, Rīgas Ekonomikas augstskolas Mediju Studiju centra
direktors un Media Hub vadītājs;
Sandra Kraujiņa, biedrības „Par legālu saturu” valdes locekle;
Elīna Leimane, biedrības “Latvijas Raidorganizāciju asociācija”
valdes locekle, reģionālo televīziju pārstāve;
Ivonna Plaude, biedrības “Latvijas Reģionālo mediju asociācija”
valdes priekšsēdētāja;
Jānis Grīviņš, biedrības “Latvijas Reklāmas asociācija” valdes
loceklis, interneta portālu pārstāvis;
Imants Liepiņš, arodbiedrības “Latvijas Žurnālistu savienība” valdes
loceklis;
Elīna Šķiere, biedrības “Latvijas Reģionālo mediju asociācija” valdes
locekle, reģionālo radio pārstāve;
Indulis Bērziņš, biedrības "Latviesi.com" valdes priekšsēdētājs;
Sandra Sprudzāne, Rīgas Tehniskās universitātes Rēzeknes
akadēmijas vadošā pētniece;
Kārlis Dorbe, biedrības “Latvijas Informācijas un komunikācijas
tehnoloģijas asociācija” eksperts;
Zane Blanka, biedrības “Latvijas Preses izdevēju asociācija” bērnu un
jauniešu preses pārstāve.

Uzaicinātās personas: **Gunta Līdaka**, Kultūras ministrijas Mediju politikas nodaļas vadītāja;
Klāvs Rimšāns, Kultūras ministrijas Mediju politikas nodaļas vecākais
eksperts;
Gunta Robežniece, Kultūras ministrijas Mediju politikas nodaļas
vecākā referente;
Ilona Skuja, Latvijas Mediju ētikas padome;
Toms Ostrovskis, TVNET;
Una Klapkalne, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu
padome;
Kārlis Dagilis, Kultūras ministres padomnieks;

Protokolē: **Katrīna Marija Sitniece**, Kultūras ministrijas Mediju politikas nodaļas eksperte.

Darba kārtība:

1. Latvijas Reklāmas asociācijas vadītājas Baibas Liepiņas prezentācija par reklāmas izvietojšanas medijos darbības principiem mūsdienu apstākļos;
2. Citi jautājumi.

Z. Vāgnere atklāj konsultatīvās padomes sēdi un iepazīstina ar darba kārtību.

I. Plaude piesaka jautājumu sadaļā “Citi jautājumi”.

1. Latvijas Reklāmas asociācijas vadītājas Baibas Liepiņas prezentācija par reklāmas izvietojšanas medijos darbības principiem mūsdienu apstākļos

B. Liepiņa iepazīstina ar prezentāciju par reklāmas izvietojšanas medijos darbības principiem mūsdienu apstākļos (prezentācija pielikumā).

A. Rožukalne: Kā nodrošināt reklāmu labo praksi un sociāli atbildīgo mērķu sasniegšanu, ja reklāmu izvietojšanas principi balstās komerciālos mērķos?

B. Liepiņa: Eiropas Mediju brīvības akta (EMFA) caurskatāmības prasību prizmas ietvaros var noteikt papildu kvalitātes kritērijus, lai nodrošinātu, ka valsts reklāma tiek ievietota kvalitatīvos kanālos. Šobrīd valsts reklāma var nonākt “pirātiskās” vietnēs un pirms propagandas satura. B. Liepiņa rosina prasības valsts reklāmas izvietojšanai noteikt Ministru kabineta noteikumos.

Z. Vāgnere: Gaidām pirmo apkopojumu par to, kur tiek ievietota valsts reklāma (EMFA ietvaros).

I. Plaude: Digitalizācija proporcionāli samazina iespēju reģionālajiem medijiem saņemt reklāmu. Drukātos medijos skar tikai maza daļa valsts reklāmu (piemēram, par valsts budžetu, militāro apdraudējumu). Pauž kritiku, ka reklāmas aģentūras prasa lielas atlaides (līdz pat 70%) par valsts reklāmu, kas mērķēta uz konkrētu reģionālo auditoriju drukātajā medijā. Reģionālo mediju asociācija ir adresējusi vēstules valsts institūcijām, lai risinātu šo situāciju.

B. Liepiņa: Aģentūras prasa šīs atlaides, jo arī ieskaitot atlaidi, reklāmas izvietojšana drukātajā medijā ir daudz augstāka nekā reklāmas izvietojšana digitāli. Norāda uz izaicinājumiem saistībā ar reklāmu iepirkumiem. Pasūtītājam ir limitētas iespējas atteikties no piedāvājuma, īpaši, ja runa ir par zemākās cenas piedāvājumu.

I. Plaude: Vaicā par starpnieku nepieciešamību valsts reklāmai, ņemot vērā valsts iestāžu komunikatoru resursus.

B. Liepiņa: Starpnieki konsultē, kā optimāli sasniegt auditoriju.

G. Līdaka: Būtiski saprast, kādu proporciju savu izdevumu reklāmas aģentūras ieliek mediju reklāmu cenā.

I. Plaude: Attiecībā uz prezentācijas slaidiem par reģionālo laikrakstu auditoriju – lūdz pārbaudīt datus.

B. Liepiņa: Norāda, ka rādīti Kantar (“TNS Latvia”) dati; piekrīt pārbaudīt un nepieciešamības gadījumā precizēt.

J. Grīviņš: Visvairāk naudas medijs var saņemt ar tiešo pārdošanu. Kamēr nav pietiekami liels apjoms tiešajai pārdošanai, jāiesaistās atvērtajā tirgū. Globālās platformas neražo saturu, kā arī var piedāvāt reklāmu lielākam lietotāju skaitam. Līdz ar to reklāmu ievietošana platformās ir lētāka nekā medijos. Platformām ir monopols. Piekrīt B. Liepiņai par kvalitātes kritēriju nepieciešamību, tostarp drošības kontekstā.

B. Liepiņa: Bez kvalitātes kritērijiem reklāmas kampaņas nerasniedz savu mērķi.

Z. Vāgnere: Ideja par kvalitātes kritērijiem valsts reklāmas iepirkumiem ir atbalstāma. Potenciāls temats informatīvā ziņojuma ietvaros.

B. Liepiņa: Lai valsts iestādes varētu ziņot par valsts reklāmu EMFA ietvaros, caurskatāmības prasības jāparedz iepirkumos jau tagad. Vērš uzmanību, ka praksē vērojams, ka tiek piedāvātas nepamatoti zemas cenas, par kurām nav iespējams segt visas izmaksas, tostarp nodokļus.

A. Rožukalne: Rosina kritērijos ietvert tādus aspektus kā mediju repertuāra daudzveidība un mediju pieprasījuma plurālisms.

2. Citi jautājumi,

Z. Vāgnere, K. Sitniece informē par aktualitātēm un nākamajiem soļiem reklāmas regulējuma kontekstā (prezentācija pielikumā).

I. Plaude: Pauž neapmierinātību par Mediju atbalsta fonda (MAF) reģionālo mediju konkursa rezultātiem. Norāda, ka valsts un Eiropas Savienības fondu atbalsts “instrumentāliem medijiem” tos leģitimē.

Z. Vāgnere: Individuālus MAF rezultātus konsultatīvajā padomē neskata. Tie ir vērtēšanas komisijas kompetencē. Potenciāli jādiskutē par nolikuma maiņu, piemēram, nosakot, ka medijā (ne tikai pieteiktajā projektā) nedrīkst būt nodarbināti pašvaldību darbinieki.

Z. Vāgnere, I. Skuja, A. Rožukalne, S. Sīle, I. Plaude diskutē par pašregulācijas lomu MAF, tostarp mediju dalību Latvijas Mediju ētikas padomē (LMĒP).

A. Rožukalne: Norāda, ka ir jāuzlabo pašregulācijas sistēma. Atbilstība principiem, tostarp viedokļu daudzveidībai, ir jāvērtē pēc būtības.

I. Skuja: Uzsver, ka LMĒP dalība ir tikai viens no MAF kritērijiem.

S. Sīle: Potenciālie reputācijas riski ir būtisks kritērijs, vērtējot jaunu biedru pieņemšanu.

I. Plaude: Reģionālo mediju asociācijā tiek uzsvērts viedokļu daudzveidības kā neatkarīga medija noteikšanas kritērijs.

Z. Vāgnere: Informē par Preses likuma virzību Saeimā, kā arī par Saeimā iesniegtajiem priekšlikumiem Satversmes tiesas sprieduma izpildei Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (SEPLPL) ietvaros.

I. Plaude: Vaicā par žurnālista definīcijas noteikšanu.

G. Līdaka: Definīcijas jautājumi tiks skatīti jaunā mediju likuma ietvaros. Šobrīd prioritāra ir EMFA prasību ieviešana.

U. Klapkalne: Attiecībā uz Satversmes tiesas sprieduma īstenošanu pastāv atšķirīgas interpretācijas. Jaunajā sabiedriskajā pasūtījumā ņems vērā spriedumu.

S. Sīle: Vaicā par pilsoniskā sektora un konsultatīvās padomes iesaisti SEPLPL pilnveidē.

Z. Vāgnere: Gadījumā, ja lēmums virzīsies caur Ministru kabinetu, tiks iesaistīta konsultatīvā padome. Ir iespējams izteikt viedokli par SEPLPL attiecīgajās Saeimas komisijas sēdēs.

S. Sīle: Vaicā par priekšlikumu attiecībā uz radio apraides valodu un par Latvijas Sabiedriskā medija (LSM) reģionālo studiju izveidi.

Z. Vāgnere: Par radio apraides priekšlikumu – tas ir iesniegts Saeimā; nav informācijas par to, kad tas būs dienaskārtībā.

I. Plaude: Par LSM – pauž kritiku par reģionālo studiju izveidi, konkrēti izceļot Liepājas studiju.

I. Vekteris: Informē par paredzēto tikšanos reģionālo studiju jautājuma kontekstā.

Z. Vāgnere: Noslēdz sēdi. Norāda, ka nākamā sēde varētu notikt indikatīvi jūnijā. Aicina padomes locekļus informēt par aktuālajiem darba kārtības punktiem.

Sēde beidzas: plkst. 15:50.

Pielikums Nr.1 – Prezentācija “Mediju plānošana un pirkšana reklāmai”;

Pielikums Nr.2 – Prezentācija “Mediju politikas konsultatīvās padomes sēde”.

Padomes priekšsēdētāja

(paraksts*)

Z.Vāgnere

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu